

# ODLOK

## USTAVODAJNE SKUPŠČINE FEDERATIVNE LJUDSKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

### O PROGLASITVI USTAVE FEDERATIVNE LJUDSKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Ustavodajna skupščina Federativne ljudske republike Jugoslavije kot vrhovni predstavnik narodne suverenosti in izraz enodušne volje vseh narodov Federativne ljudske republike Jugoslavije

o d l o č a  
na skupni seji svojih zbornic, Zvezne skupščine in Skupščine narodov,

da se ustava Federativne ljudske republike Jugoslavije, ki sta jo sprejeli Zvezna skupščina in Skupščina narodov, proglasi in objavi narodom in državljanom Federativne ljudske republike Jugoslavije.

# U S T A V A

## FEDERATIVNE LJUDSKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

### PRVI DEL OSNOVNA NACELA

#### I POGLAVJE FEDERATIVNA LJUDSKA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA

##### 1. člen

Federativna ljudska republika Jugoslavija je zvezna ljudska država republikanske oblike, skupnost enakopravnih narodov, ki so na osnovi pravice do samoodločbe, vključno s pravico do odcepitve izrazili svojo voljo, živeti skupno v federativni državi.

##### 2. člen

Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo sestavlajo: Ljudska republika Srbija, Ljudska republika Hrvatska, Ljudska republika Slovenija, Ljudska republika Bosna in Hercegovina, Ljudska republika Makedonija in Ljudska republika Črna gora.

Ljudska republika Srbija ima v svojem sestavu Avtonomno pokrajino Vojvodino in Avtonomno kosovsko-metohijsko oblast.

##### 3. člen

Državni grb Federativne ljudske republike Jugoslavije je polje, obdano z žitnim klasjem. Klasje je spodaj povezano s trakom, na katerem je datum 29-XI-1943. Med vrhom klasja je peterokraka zvezda. V sredini polja je pet pošev položenih plamenic, katerih plameni se zlivajo v en plamen.

##### 4. člen

Državna zastava Federativne ljudske republike Jugoslavije je sestavljena iz treh barv: modre, bele in rdeče, z rdečo peterokrako zvezdo na sredi. Razmerje med širino in dolžino zastave je ena proti dve. Barve zastave se vrste vodoravno od zgoraj nav-

zdol po temelju redu: modra, bela in rdeča. Vsaka barva zavzema po širini tretjino prostora zastave. Zvezda ima pravilno peterokrako obliko in zlat (rumen) rob. Središče zvezde se krije s presečičem diagonal zastave. Gornji krak zvezde sega do polovice modre barve zastave, tako da imata dolnja kraka zvezde ustrezno mesto na rdeči barvi zastave.

#### 5. člen

Glavno mesto Federativne ljudske republike Jugoslavije je Beograd.

### II POGLAVJE LJUDSKA OBLAST

#### 6. člen

V Federativni ljudski republiki Jugoslaviji izhaja vsa oblast iz ljudstva in pripada ljudstvu.

Ljudstvo izvršuje svojo oblast po svobodno izvoljenih predstavnih organih državne oblasti, ljudskih odborih, ki so od krajevnih ljudskih odborov do skupščin ljudskih republik in Ljudske skupščine FLRJ nastali in se razvili v narodnoosvobodilni borbi proti fašizmu in reakciji in ki so osnovna pridobitev te borbe.

#### 7. člen

Vse predstavnike organe državne oblasti volijo državljeni po splošni, enaki in neposredni volivni pravici s tajnim glasovanjem.

Ljudski predstavniki v vseh organih državne oblasti so odgovorni svojim volivcem. Zakon predpiše, v katerih primerih, ob kakšnih pogojih in kako lahko državljeni odpoklicajo svoje ljudske predstavnike tudi pred potekom časa, za katerega so izvoljeni.

#### 8. člen

Organi državne oblasti izvršujejo oblast na osnovi ustave FLRJ, ustanov posameznih ljudskih republik, zakonov FLRJ, zakonov ljudskih republik in splošnih predpisov višjih organov državne oblasti.

Vsi akti organov državne uprave in organov pravosodja morajo temeljiti na zakonu.

### III POGLAVJE OSNOVNE PRAVICE NARODOV IN LJUDSKIH REPUBLIK

#### 9. člen

Suverenost ljudskih republik v sestavi Federativne ljudske republike Jugoslavije je omejena samo s pravicami, ki so s to ustavo dane Federativni ljudski republik Jugoslaviji.

Federativna ljudska republika Jugoslavija ščiti in brani suverene pravice ljudskih republik.

Federativna ljudska republika Jugoslavija ščiti varnost, kakor tudi družbeno in politično ureditev ljudskih republik.

10. člen

Nasproten ustavi je vsak akt, ki je naperjen proti suverenosti, enakopravnosti in narodni svobodi narodov Federativne ljudske republike Jugoslavije in njihovih ljudskih republik.

11. člen

Vsaka ljudska republika ima svojo ustavo.

Ljudska republika izda svojo ustavo samostojno.

Ustava ljudske republike odraža posebnosti republike in mora biti v skladu z ustavo FLRJ.

12. člen

Razmejitev ozemlja ljudskih republik izvršuje Ljudska skupščina FLRJ.

Meje ljudske republike se ne morejo spremenjati brez njene privolitve.

13. člen

Narodne manjšine v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji uživajo pravico in zaščito svojega kulturnega razvoja in svobodne uporabe svojega jezika.

**IV POGLAVJE**

**DRUŽBENO-EKONOMSKA UREDITEV**

14. člen

Proizvajalna sredstva v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji so ali občeljudska imovina, to je imovina v rokah države, ali imovina ljudskih zadružnih organizacij ali imovina zasebnih fizičnih ali pravnih oseb.

Vsa rudna in druga bogastva v zemlji, vode, vštevši mineralne in zdravilne vode, viri naravne sile, sredstva železniškega in zračnega prometa, pošta, brzjav, telefon in radio so občeljudska imovina.

Proizvajalna sredstva v rokah države izkorišča država sama ali jih daje v izkorisčanje.

Zunanja trgovina je pod kontrolo države.

15. člen

Da bi zaščitala življenske koristi ljudstva, dvigala ljudsko blaginjo in pravilno izkoriščala vse gospodarske možnosti in sile, usmerja država gospodarsko življenje in razvoj s splošnim gospodarskim načrtom, pri čemer se opira na državni in zadružni gospodarski sektor in izvaja splošno kontrolo nad zasebnim sektorjem gospodarstva.

Pri izvajanju splošnega gospodarskega načrta in gospodarske kontrole se država opira na sodelovanje sindikalnih organizacij delavcev in nameščencev in drugih organizacij delovnega ljudstva.

16. člen

Občeljudska imovina je glavna opora države v razvoju narodnega gospodarstva.

Občeljudska imovina uživa posebno zaščito države.

Upravljanje in razpolaganje z občeljudsko imovino določa zakon.

#### 17. člen

Država posveča posebno pozornost in nudi podporo in olajšave ljudskim združnim organizacijam.

#### 18. člen

Zajamčeni sta zasebna lastnina in zasebna podjetnost v gospodarstvu.

Zajamčeno je dedovanje zasebne lastnine. Pravico dedovanja določa zakon.

Nihče ne sme uporabljati pravice zasebne lastnine v škodo ljudski skupnosti. Prepovedane so zasebne monopolistične organizacije, kakor so karteli, sindikati, trusti in podobne organizacije, ustvarjene z namenom, da bi diktirale cene, monopolizirale tržišča in škodovale koristim narodnega gospodarstva.

Zasebno lastnino je moči omejiti ali razlastiti, če to zahteva splošna korist, toda le na podlagi zakona. Zakon določa, v katerih primerih in v kakšni višini dobi lastnik odškodnino.

Ob istih pogojih je moči z zakonom nacionalizirati posamezne gospodarske podnoge ali podjetja, če to zahteva splošna korist.

#### 19. člen

Zemlja pripada tistim, ki jo obdelujejo.

Zakon določa, ali ima lahko ustanova in oseba, ki ni poljedelec, zemljo in koliko.

Velika zemljiska posestva ne morejo biti na noben način v zasebnih rokah.

Maksimum zasebne zemljiske posesti določa zakon.

Država zlasti ščiti in podpira siromašnega in srednjega kmeta s svojo splošno gospodarsko politiko, cenenim kreditom in z davčnim sistemom.

#### 20. člen

Z gospodarskimi in drugimi ukrepi podpira država delovno ljudstvo, da se združuje in organizira za obrambo pred gospodarskim izkoriščanjem.

Država ščiti osebe v mezdnem delovnem odnosu zlasti s tem, da jim zagotavlja pravico združevanja, omejuje delavnik, zagotavlja pravico na plačan letni dopust, nadzira delovne pogoje, skrbi za stanovanjske razmere in zagotavlja socialno zavrnjanje.

Maloletniki v delovnem odnosu uživajo posebno zaščito države.

### V POGLAVJE PRAVICE IN DOLŽNOSTI DRŽAVLJANOV

#### 21. člen

Vsi državljeni Federativne ljudske republike Jugoslavije so enaki pred zakonom in enakopravni ne glede na narodnost, raso in veroizpoved.

Ne priznavajo se nikakršni privilegiji glede na rojstvo, položaj, premoženje in stopnjo izobrazbe.

Nasproten ustavi in kazniv je vsak akt, s katerim bi se dali državljanom privilegiji ali bi se jim omejevale pravice na osnovi razlik v narodnosti, rasi ali veri, in vsako širjenje narodnega, rasnega ali verskega sovraštva in razdora.

#### 22. člen

Vsi državljeni Federativne ljudske republike Jugoslavije se morajo ravnat po ustavi in po zakonih.

### 23. člen

Vsi državljanji ne glede na spol, narodnost, raso, veroizpoved, stopnjo izobrazbe in kraj bivanja, ki so dopolnili 18. leto starosti, imajo pravico, da volijo in da so voljeni v vse organe državne oblasti.

Državljanji, ki so v Jugoslovanski armadi, imajo pravico, da volijo in da so voljeni kakor ostali državljanji.

Volivna pravica je splošna, enaka in neposredna in se izvršuje s tajnim glasovanjem.

Volivne pravice nimajo osebe, ki so pod skrbstvom; osebe, ki jim je s sodbo sodišča odvzeta volivna pravica, dokler sodba učinkuje; in osebe, ki po zveznem zakonu izgube volivno pravico.

### 24. člen

Ženske so enakopravne z moškimi na vseh področjih državnega, gospodarskega in družbeno-političnega življenja.

Za enako delo imajo ženske pravico do enakega plačila kakor moški in uživajo posebno zaščito v delovnem odnosu.

Država zlasti ščiti koristi matere in otroka z ustanavljanjem porodnišnic, dečjih domov in zavetlišč in s pravico matere do plačanega dopusta pred porodom in po porodu.

### 25. člen

Državljanom je zajamčena svoboda vesti in svoboda veroizpovedi.

Cerkev je ločena od države.

Verske skupnosti, katerih nauk ne nasprotuje ustavi, so svobodne v svojih verskih stvareh in v izvrševanju verskih obredov. Verske šole, ki pripravljajo duhovniški naraščaj, so svobodne, toda pod splošnim nadzorstvom države.

Zloraba cerkve in vere v politične namene in politične organizacije na verski podlagi so prepovedane.

Država lahko materialno pomaga verskim skupnostim.

### 26. člen

Zakon in rodbina sta pod zaščito države. Država ureja z zakonom pravne odnose zakona in rodbine.

Polnoveljaven je samo zakon, sklenjen pred pristojnimi državnimi organi. Po sklenitvi zakona morejo državljanji opraviti poroko tudi po verskih predpisih.

Vsi zakonski spori spadajo v pristojnost ljudskih sodišč.

Evidenca rojenih, poročenih in umrlih je v pristojnosti države.

Starši imajo do otrok, ki so rojeni izven zakona, iste obveznosti in dolžnosti kakor do zakonskih otrok. Položaj nezakonskih otrok ureja zakon.

Maloletniki so pod posebnim varstvom države.

### 27. člen

Državljanom je zajamčena svoboda tiska, govora, združevanja, zborovanja, javnih shodov in manifestacij.

### 28. člen

Zajamčena je nedotakljivost osebnosti državljanov.

Nihče ne sme biti pridržan v priporu dalje od treh dni brez pismene in obrazložene rešitve sodišča ali javnega tožilca. Najdaljši čas pripora odreja zakon.

Nihče ne more biti kaznovan za kaznivo dejanje brez odločbe pristojnega sodišča, izdane po zakonu, ki določa pristojnost sodišča in kaznivo dejanje.

Kazni se smejo uvajati in izrekati samo na oshovi zakona.

Nihče ne more biti sojen, ako ni bil po zakonu zaslišan in na predpisan način poklican, da se brani, razen če ni dosegljiv državnim organom.

Kazni za prekrške pravnih predpisov morejo organi državne uprave izrekati samo v mejah, ki jih določa zakon.

Noben državljan Federativne ljudske republike Jugoslavije ne more biti izgnan iz države.

Državljan more biti izgnan iz kraja svojega bivanja samo v primerih, ki jih predpisuje zakon.

Zvezni zakon določa, v katerih primerih in kako je moči vzeti državljanstvo državljanom Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Državljeni Federativne ljudske republike Jugoslavije uživajo v tujih državah zaščito Federativne ljudske republike Jugoslavije.

#### 29. člen

Stanovanje je nedotakljivo.

Nihče ne sme stopiti v tuje stanovanje ali prostore niti jih preiskovati proti volji imetnika brez naloga, kakor ga določa zakon.

Preiskava se lahko vrši samo v navzočnosti dveh prič. Pri preiskavi ima pravico biti navzočen tudi tisti, čigar stanovanje ali prostori se preiskujejo.

#### 30. člen

Tajnost pisem in drugih občevalnih sredstev je neprekršljiva, razen pri kazenski preiskavi, ob mobilizaciji in v vojni.

#### 31. člen

V Federativni ljudski republiki Jugoslaviji uživajo pravico pribежališča tudi državljeni, ki so pregnani zaradi nastopanja za demokratska načela, narodno osvoboditev, pravice delovnega ljudstva in svobodo znanstvenega in kulturnega dela.

#### 32. člen

Vsak državljan je dolžan delati po svojih sposobnostih; kdor skupnosti ne daje, tudi ne more od nje prejemati.

#### 33. člen

Vsem državljanom so ob zakonskih pogojih enako dostopne vse javne službe.

Dolžnost državljanov je, da vestno opravljajo javne dolžnosti, za katere so izvoljeni ali ki so jim zaupane.

#### 34. člen

Obramba domovine je najvišja dolžnost in čast vsakega državljanina.

Izdaja domovine je največji zločin zoper narod.

Vojaška obveznost državljanov je splošna.

#### 35. člen

Država zagotavlja vojnim invalidom dostoјno življenje in brezplačno usposobljenje za delo.

Otrokom padlih borcev in žrtev vojne gre posebna skrb države.

36. člen

Država skrbi za povzdigo ljudskega zdravja z organizacijo in kontrolo zdravstvene službe, bolnišnic, lekarn, sanatorijev, zdravilišč, okrevališč in drugih zdravstvenih ustanov.

Država skrbi za telesno vzgojo ljudstva, zlasti mladine, zaradi povzdige zdravja in delovne sposobnosti ljudstva in za krepitev obrambne moči države.

37. člen

Zagotovljena je svoboda znanstvenega in umetniškega dela.

Država podpira znanost in umetnost, da bi se razvijali ljudska kultura in ljudska blaginja.

Avtorska pravica je zavarovana z zakonom.

38. člen

Zaradi dviganja splošne kulture ljudstva zagotavlja država, da so šole in druge prosvetne in kulturne ustanove dostopne vsem ljudskim slojem.

Država posveča posebno pozornost mladini in ščiti njen vzgojo.

Šole so državne. Samo z zakonom se lahko dovoli ustanavljanje zasebnih šcol, a njih delo je pod kontrolo države.

Osnovni pouk je obvezen in brezplačen.

Šola je ločena od cerkve.

39. člen

Državljeni imajo pravico prošnje in peticije na organe državne oblasti.

Zoper odločbe organov državne uprave in zoper nepravilne postopke uradnih oseb imajo državljeni pravico pritožbe.

Zakon predpiše postopek za vlaganje pritožbe.

40. člen

Vsek državljan ima pravico tožiti pri pristojnem sodišču uradne osebe za kazniva dejanja, storjena v službi.

41. člen

Državljeni imajo ob zakonskih pogojih pravico, da terjajo od države in uradnih oseb odškodnino za škodo, ki jim je prizadejana z nezakonitom in nepravilnim opravljanjem službe.

42. člen

Davčna obveznost državljanov je splošna in sorazmerna njihovi gospodarski moči.

Javne davčnine in oprostitve od njih se uvajajo samo z zakonom.

43. člen

Zaradi zaščite državljanskih svoboščin in demokratske ureditve Federativne ljudske republike Jugoslavije, opredeljene s to ustavo, je nezakonito in kaznivo uporabljati državljanske pravice za spreminjanje in rušenje ustavne ureditve s protidemokratskim smotrom.

**DRUGI DEL**  
**DRZAVNA UREDITEV**  
**VI POGLAVJE**

Federativna ljudska republika Jugoslavija in ljudske republike

44. člen

Federativna ljudska republika Jugoslavija izvršuje vse pravice, za katere ji daje pristojnost ustava.

V pristojnost Federativne ljudske republike Jugoslavije v osebi najvišjih zveznih organov državne oblasti in organov državne uprave spadajo:

1. sprememba in dopolnitev ustawe FLRJ, skrb za njeno izvajanje in zavarovanje skladnosti ustav republik z ustawo FLRJ;
2. sprejemanje novih republik, kakor tudi odobritev ustanavljanja novih avtonomnih pokrajin in avtonomnih oblasti;
3. razmejitev med republikami;
4. predstavljanje Federativne ljudske republike Jugoslavije v mednarodnih odnosih; mednarodne pogodbe;
5. vprašanje vojne in miru;
6. splošno vodstvo in kontrola trgovinskih odnosov s tujino;
7. narodna obramba in državna varnost;
8. železniški, zračni, rečni, pomorski promet in pomorske zadeve občedržavnega pomena;
9. pošta, brzovaj, telefon in radio;
10. zvezno državljanstvo;
11. izseljenske in priseljenske zadeve; pravni položaj tujcev;
12. občedržavni gospodarski načrt; statistika;
13. zvezni proračun; odobritev občedržavnega proračuna in zaključnega računa; vrhovna kontrola nad izvajanjem občedržavnega proračuna;
14. denarni in kreditni sistem; zvezna posojila; devizni in valutni promet; zavarovanja; carine; državni monopolji;
15. patentti; žigi; modeli; vzorci; mere; uteži; plemenite kovine;
16. skrb za vojne invalide;
17. amnestija in pomilostitev za dejanja, s katerimi so kršeni zvezni zakoni;
18. finančna, industrijska, rudarska, gradbena, trgovinska, gozdarska in kmetijska podjetja občedržavnega pomena;
19. ceste, reke, prekopi in pristanišča občedržavnega pomena;
20. kontrola nad izvajanjem zveznih zakonov;
21. zakonodaja o porazdelitvi dohodkov na zvezni proračun, proračune republik in proračune avtonomnih in upravnoteritorijalnih enot; o javnih posojilih in davščinah;
22. zakonodaja o ureditvi sodišč, o javnem tožilstvu, o odvetništvu; kazenski zakonik; trgovinsko, menično in čekovno pravo; pomorsko pravo; zakonodaja o civilnopravdnem in nepravdnem, izvršilnem, stečajnjem, kazenskem in občem upravnem postopku; o osebnem stanju državljanov;
23. osnovna zakonodaja o delu, obratih in socialnem zavarovanju, o zadrukah; o zasebnem pravu;
24. izdajanje občih načel za zakonodajo in za ravnanje republik na področjih kmetijstva, rudarstva, gozdarstva, lova in vodnih sil; gradnje; gospodarskega poslovanja; politike cen; zdravstva in telesne kulture; prosvete; socialnega skrbstva in

organizacije državne oblasti. — Republike lahko same dajejo svoje predpise o teh zadevah, dokler Federativna ljudska republika Jugoslavija ne izda občih načelnih predpisov.

Izven teh zadev izvršujejo ljudske republike svojo oblast samostojno.

#### 45. člen

Ozemlje Federativne ljudske republike Jugoslavije sestoji iz ozemelj njenih republik in je enotno državno in gospodarsko področje.

#### 46. člen

Zvezni zakoni veljajo na vsem ozemlju Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Ce se zvezni zakoni in zakoni republik ne skladajo, se uporabljajo zvezni zakoni.

#### 47. člen

Blagovni promet med republikami je svoboden in se ne more omejiti z zakonom republike.

Akti in listine organov državne uprave in organov pravosodja ene republike imajo enako veljavo v vsaki republiki.

#### 48. člen

Za državljanje Federativne ljudske republike Jugoslavije se ustanovi enotno zvezno državljanstvo. Vsak državljan ljudske republike je hkrati državljan Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Vsak državljan ene republike uživa v vsaki republiki iste pravice kakor državljan teh republik.

### VII POGLAVJE

#### NAJVIŠJI ZVEZNI ORGANI DRŽAVNE OBLASTI

##### a) Ljudska skupščina Federativne ljudske republike Jugoslavije

#### 49. člen

Ljudska skupščina FLRJ je predstavnik narodne suverenosti Federativne ljudske republike Jugoslavije.

#### 50. člen

Ljudska skupščina je vrhovni organ državne oblasti Federativne ljudske republike Jugoslavije in izvršuje vse tiste pravice, ki pripadajo Federativni ljudski republike Jugoslaviji, kolikor po tej ustavi niso prenesene v pristojnost drugih zveznih organov državne oblasti in državne uprave.

#### 51. člen

Zakonodajno oblast v zadevah iz pristojnosti Federativne ljudske republike Jugoslavije izvršuje izključno Ljudska skupščina FLRJ.

#### 52. člen

Ljudska skupščina FLRJ sestavlja dve zbornici — Zvezni svet in Svet narodov.

53. člen

Zvezni svet volijo vsi državljanji Federativne Ljudske republike Jugoslavije. Na vsakih 50.000 prebivalcev se voli po en poslanec.

54. člen

Svet narodov se voli po republikah, avtonomnih pokrajinah in avtonomnih oblastih. Državljanji vsake republike volijo po 30, avtonomne pokrajine po 20, avtonomne oblasti pa po 15 poslancev.

55. člen

Nihče ne more biti hkrati poslanec v obeh zbornicah Ljudske skupščine FLRJ.

56. člen

Ljudska skupščina FLRJ se voli za štiri leta.

57. člen

Zbornici Ljudske skupščine FLRJ sta enakopravni.

58. člen

Zbornici Ljudske skupščine FLRJ zasedata po pravilu ločeno.

Zasedanje Zveznega sveta in Sveta narodov se prične in zaključi ob istem času.

59. člen

Zvezni svet voli predsednika, dva podpredsednika in tri sekretarje.

Svet narodov voli predsednika, dva podpredsednika in tri sekretarje.

Predsednika vodita seje zbornic in njuno delo po poslovnikih.

60. člen

Zasedanja Ljudske skupščine FLRJ so redna in izredna in se sklicujejo z ukazom Prezidija Ljudske skupščine FLRJ.

Redna zasedanja se sklicujejo dvakrat na leto, 15. aprila in 15. oktobra. Ako Ljudska skupščina ne bi bila sklicana ob teh rokih, se lahko sestane tudi sama brez ukaza Prezidija.

Izredno zasedanje se skliče, kadar Prezidij Ljudske skupščine FLRJ spozna, da je to potrebno, kadar to zahteva katera izmed republik po svojem vrhovnem organu državne oblasti ali kadar to zahteva tretjina poslancev ene zbornice.

61. člen

Obe zbornici Ljudske skupščine FLRJ zasedata na skupni seji le tedaj, kadar to ustava posebej določa ali kadar to skleneta obe zbornici.

Skupnim sejam Ljudske skupščine FLRJ predsedujeja izmenoma predsednika zbornic.

Ljudska skupščina FLRJ odloča na skupni seji z večino glasov. Za odločanje je potrebna navzočnost večine poslancev vsake zbornice.

62. člen

Vsaka zbornica si predpiše poslovnik, Ljudska skupščina FLRJ pa si predpiše poslovnik za skupne seje.

#### 63. člen

Predlagati zakonske predloge imajo pravico vlada FLRJ, člani vlade FLRJ in poslanci obeh zbornic.

Zakonski predlog je moči predložiti eni ali drugi zbornici Ljudske skupščine FLRJ.

Noben zakonski predlog ne more postati zakon, če ni izglasovan z večino glasov v obeh zbornicah na seji, na kateri je navzočna večina poslancev vsake zbornice.

#### 64. člen

Obe zbornici Ljudske skupščine FLRJ imata pravico predlagati dopolnitve in spremembe zakonskega predloga, ki je že izglasovan v eni zbornici. Tako spremenjen predlog se vrne v pritrditev zbornici, iz katere je izšel.

Če se soglasje ne doseže, se stvar predloži koordinacijskemu odboru Ljudske skupščine FLRJ, v katerem sta z enakim številom članov zastopani obe zbornici.

Če v koordinacijskem odboru ne pride do soglasja ali če ena zbornica zavrne rešitev, ki jo je predložil koordinacijski odbor, sklepata zbornici vnovič o celotni stvari.

Če se niti to pot ne doseže soglasje, se Ljudska skupščina FLRJ razpusti.

Ukaz o razpustu vsebuje tudi razpis novih volitev.

#### 65. člen

Zakoni in drugi splošni predpisi FLRJ se objavljujo v jezikih ljudskih republik.

#### 66. člen

Zakon dobi veljavo osmi dan po objavi v „Uradnem listu FLRJ”, če v samem zakonu ni drugače določeno.

#### 67. člen

Vsaka zbornica voli svoje odbore, ki jim zaupa določene zadeve.

Vsaka zbornica voli na prvem sestanku svoj verifikacijski odbor, ki pregleda pooblastila poslancev.

Vsaka zbornica potrjuje ali razveljavlja na predlog verifikacijskega odbora pooblastila poslancev.

#### 68. člen

Ljudska skupščina FLRJ in vsaka njena zbornica lahko prirejajo ankete o vprašanjih splošnega pomena po svojih anketnih odborih.

Vsi državni organi morajo izpolnjevati zahteve anketnih odborov glede ugotavljanja dejstev in zbiranja dokazov.

#### 69. člen

Poslanci Ljudske skupščine FLRJ uživajo imuniteto.

Poslancu se ne more odvzeti prostost niti se ne sme začeti zoper njega kazensko postopanje brez odobritve zbornice, kateri pripada, ali Prezidijske skupščine FLRJ, razen če je zaloten pri samem zločinu, o čemer je treba takoj obvestiti Prezidijske skupščine FLRJ.

#### 70. člen

Ljudska skupščina FLRJ si lahko v vojni in podobnih izrednih razmerah podaljša svoj mandat, dokler to stanje traja.

Ljudska skupščina FLRJ lahko sklene svoj razpust tudi pred pretekom dobe, za katero je izvoljena.

#### 71. člen

Volitve v novo Ljudsko skupščino FLRJ morajo biti razpisane pred pretekom zadnjega dne dobe, za katero je izvoljena.

Od dne razpusta Ljudske skupščine FLRJ do dne volitev nove Ljudske skupščine FLRJ ne smejo preteči več ko trije meseci in ne manj nego dva meseca.

#### 72. člen

Ljudska skupščina FLRJ spreminja in dopolnjuje ustavo.

Predlog za spremembo in dopolnitev ustawe lahko predložijo Prezidij Ljudske skupščine FLRJ, vlada FLRJ ali tretjina poslancev ene zbornice.

Predlog za sklepanje o spremembri ali dopolnitvi ustawe, mora biti sprejet v obeh zbornicah z večino glasov.

Predložena sprememba ali dopolnitev ustawe je sprejeta, ako je zanjo glasovala absolutna večina od celotnega števila poslancev v vsaki zbornici.

Sprejeto spremembo ali dopolnitev ustawe razglaši Ljudska skupščina FLRJ na skupni seji obeh zbornic.

### b) Prezidij Ljudske skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije

#### 73. člen

Ljudska skupščina FLRJ voli Prezidij Ljudske skupščine FLRJ na skupni seji obeh zbornic.

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ sestoji iz predsednika, šestih podpredsednikov, sekretarja in največ trideset članov.

#### 74. člen

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ opravlja tele posle:

1. sklicuje Ljudsko skupščino FLRJ;
2. razpušča Ljudsko skupščino FLRJ, kadar zbornici ne soglašata glede zakonskega predloga;
3. razpisuje volitve v Ljudsko skupščino FLRJ;
4. presoja na zahtevo vlade FLRJ, prezidijev ljudskih skupščin republik, Vrhovnega sodišča FLRJ, javnega tožilca FLRJ ali po lastni pobudi skladnost zakonov republik z ustavo FLRJ in z zveznimi zakoni ter da svojo odločbo v potrdilo Ljudski skupščini FLRJ;
5. daje obvezna tolmačenja zveznih zakonov;
6. proglaša sprejete zakone; izdaja ukaze;
7. izvršuje pravico pomilostitve po predpisih zakona;
8. podeljuje odlikovanja in častne naslove Federativne ljudske republike Jugoslavije po predpisih zveznega zakona;
9. ratificira mednarodne pogodbe;
10. imenuje in odpoklicuje na predlog vlade FLRJ ambasadorje, izredne poslanike in pooblašcene ministre v tujih državah;
11. sprejema akreditivna in odpoklicna pisma pri njem akreditiranih diplomatskih predstavnikov tujih držav;

12. razglaša splošno mobilizacijo in vojno stanje v primeru oboroženega napada na Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo ali kadar je treba neposredno izpolniti mednarodne obveznosti Federativne ljudske republike Jugoslavije naproti mednarodni organizaciji miru ali kaki zavezniški državi;

13. imenuje in razrešuje na predlog predsednika vlade FLRJ posamezne člane vlade med dvema zasedanjima Ljudske skupščine FLRJ na naknadno potrditev Ljudske skupščine FLRJ;

14. določa po predlogu predsednika vlade FLRJ namestnike članom vlade;

15. na predlog predsednika vlade FLRJ menja, spaja ali odpravlja ministrstva in komisije med dvema zasedanjima Ljudske skupščine FLRJ, toda na njeno naknadno potrditev;

16. določa na predlog vlade FLRJ, katera podjetja in ustanove imajo občedržavni pomen in pridejo pod neposredno upravo Zvezne vlade;

17. razpisuje po odločbi Ljudske skupščine FLRJ ali na predlog vlade FLRJ ljudski referendum v vprašanjih, za katera je pristojna Federativna ljudska republika Jugoslavija.

Ukaze Prezidija Ljudske skupščine FLRJ podpisujeta predsednik in sekretar.

#### 75. člen

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ je za svoje delo odgovoren Ljudski skupščini FLRJ. Ljudska skupščina FLRJ lahko odpokliče prezidij in izvoli nov ter lahko razreši posamezne člane in izvoli nove tudi pred pretekom časa, za katerega so izvoljeni.

#### 76. člen

Kadar se Ljudska skupščina FLRJ razpusti, opravlja Prezidij posle do izvolitve novega Prezidija Ljudske skupščine FLRJ.

Novo izvoljena Ljudska skupščina FLRJ se sestane najpozneje mesec dni po izvršenih volitvah.

### VIII POGLAVJE

#### ZVEZNI ORGANI DRŽAVNE UPRAVE

#### 77. člen

Najvišji izvršilni in upravni organ državne oblasti Federativne ljudske republike Jugoslavije je vlada FLRJ.

Vlado FLRJ imenuje in razrešuje Ljudska skupščina FLRJ na skupni seji obeh zbornic.

Vlada FLRJ je odgovorna in polaga račun o svojem delu Ljudski skupščini FLRJ. Med dvema zasedanjima Ljudske skupščine FLRJ je vlada odgovorna in polaga račun o svojem delu Prezidiju Ljudske skupščine FLRJ.

#### 78. člen

Vlada FLRJ dela po ustavi in zveznih zakonih.

Vlada FLRJ izdaja uredbe za uporabo zakonov in uredbe po zakonskem pooblastilu, kakor tudi navodila in odredbe za izvrševanje zveznih zakonov. Ona skrbi, da se zvezni zakoni izvršujejo in kontrolira njihovo izvajanje.

Uredbe, navodila, odredbe in odločbe vlade FLRJ podpisujeta predsednik vlade in pristojni minister.

79. člen

Uredbe in navodila, odredbe in odločbe vlade FLRJ so obvezne na vsem ozemlju Federativne ljudske republike Jugoslavije.

80. člen

Vlada FLRJ usmerja in spravlja v sklad delo svojih ministrstev, komisij in komitetov.

Vlada FLRJ skrbi za pripravo in uresničenje občedržavnega gospodarskega načrta in proračuna; sestavlja in izvaja letni gospodarski načrt; vodi kreditni in denarni sistem; ukrepa vse potrebno za zavarovanje in zaščito ustavnega reda in državljanjskih pravic; vodi splošno organizacijo Jugoslovanske armade; vzdržuje stike s tujimi državami; skrbi za izpolnjevanje mednarodnih pogodb in obveznosti; sklepa o zakonskih predlogih posameznih članov vlade, ki naj bodo predloženi Ljudski skupščini FLRJ; predpisuje notranjo ureditev ministrstev in podrejenih ustanov; ustanavlja komitete, komisije in ustanove za izvajanje gospodarskih, obrambnih in kulturnih ukrepov.

81. člen

Vlado FLRJ sestavljajo: predsednik, podpredsedniki, ministri, predsednik zvezne načrtno komisije in predsednik zvezne kontrolne komisije.

Vlada FLRJ ima lahko tudi ministre brez resorjev.

82. člen

Preden prevzamejo člani vlade FLRJ dolžnosti, prispejejo pred Prezidijem Ljudske skupščine FLRJ.

83. člen

Predsednik vlade FLRJ predstavlja vlado, predseduje sejam in vodi delo vlade.

84. člen

Člani vlade FLRJ so kazensko odgovorni za kršitev ustave in zakonov pri opravljanju svoje službe.

Odgovorni so za škodo, ki jo prizadenejo državi z nezakonitim delom.

Natančnejše določbe o odgovornosti članov vlade FLRJ predpisuje zvezni zakon.

85. člen

Ministri vlade FLRJ vodijo panoge državne uprave, ki spadajo v pristojnost Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Ministri Zvezne vlade, predsednik zvezne načrtno komisije in predsednik zvezne kontrolne komisije izdajajo na osnovi zveznih zakonov, uredb, navodil in odredb Zvezne vlade in zaradi njihovega izvajanja pravilnike, navodila in odredbe.

Ministri skrbijo za pravilno izvrševanje zveznih zakonov, uredb, navodil in odredb Zvezne vlade in so odgovorni za njihovo uporabljanje v panogi državne uprave, ki jo vodijo.

86. člen

Ministrstva vlade FLRJ so občezvezna ali zvezno-republiška.

Občezvezna ministrstva so: ministrstvo za zunanje zadeve; ministrstvo za narodno brambo; ministrstvo za promet; ministrstvo za pomorstvo; ministrstvo za pošto; ministrstvo za zunanjo trgovino.